

CULTURE

Private sector seeks Thai soft power board

PHUSADEE ARUNMAS

The private sector is urging the government to upgrade soft power to a national agenda item and establish a board to directly manage its development.

Speaking at a seminar organised by the Thammasat Economics Association of Thammasat University, Vuthithorn Milintachinda, chief executive of Woody World Co, said Thailand has tremendous opportunities to enhance the value of its soft power in the world market.

He said to achieve this, Thailand needs to promote development through three facets: media, people and culture.

Mr Vuthithorn said media promotion should use the widespread influence of social media platforms such as Instagram, TikTok, Twitter and Facebook, while people promotion should focus on popularising more Thai influencers and foreign influencers who can speak Chinese or Russian, based on the sheer size of these audiences.

These influencers can direct audiences towards Thai goods, food and travel, he said.

Cultural promotion should focus on newer aspects, not only Muay Thai, Thai massage, food, dance and pop music, which are already known globally, said Mr Vuthithorn.

He said one interesting new genre includes good-luck charms, superstitious objects and occult rites, known as *mutelu*, which has drawn much attention from foreigners who visit Thailand.

This will have a positive impact on travel, accommodation, products and services, said Mr Vuthithorn.

"Soft power development is mostly driven and handled by the private sector, which organises events such as the S2O Songkran Music Festival. A Thai strength is being fun-loving and we can further develop these types of events," he said.

"I feel confident that over the next few years, Thailand can become a global 'super soft power' thanks to the changing international ecosystem. However, this depends on the government paying serious attention to national branding. An effective national plan is essential, while a national branding ministry should be set up to directly oversee it.

"Clear government policies are instrumental to expediting soft power development. More importantly, this issue should be placed on the national agenda. Without clear promotional plans, only a handful of private operators will benefit from the soft power."

จีรัฐเปิดเผยข้อมูลรังสีลดความกังวล

รศ.ดร.พีระศักดิ์ เกาประเสริฐ อาจารย์ประจำ วิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดเผยว่า จากกรณีวัดถู่รังสี “ซีเชียม-137” สูญหายและภายหลังพบว่าได้ผ่าน กระบวนการเข้าเตาหลอมจนเหลือเป็นผงฝุ่นสีแดง แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่ชี้ว่าเป็นผงฝุ่นที่หายไปอย่างชัดเจน ซึ่งจัดเก็บภายในโรงงาน จ.ระยอง และมีแนวทางในการขนย้ายเพื่อนำกลับไป จ.ปราจีนบุรี นั้น คณะวิทย์ มธ.มีความห่วงใยต่อกระบวนการขนย้ายข้ามจังหวัด ซึ่งมีความเสี่ยงที่นำกังวลจำเป็นต้องมีแผนการทำงาน ที่รัดกุมและประกาศให้ประชาชนได้รับรู้ควรมีเครื่อง วัดสารกัมมันตรังสีติดตัวว่าขณะเคลื่อนย้ายมีความ เข้มข้นของสารอยู่ในระดับใดและเจ้าหน้าที่ควรต้อง สวมชุดและอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานขณะปฏิบัติงาน อยู่ใกล้วัดถู่รังสีด้วยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการ ทำงานที่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะช่วยลดข้อกังวลของภาคประชาชน และภาครัฐ ควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือ มีข้อมูล สนับสนุนทางวิชาการ ตรวจสอบย้อนกลับได้ และ สื่อสารผ่านศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจที่จัดตั้งโดยรัฐบาล โดยนำเสนอข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันเพื่อป้องกัน ความสับสนและสร้างความเชื่อมั่นภาคประชาชน.

กรุงเทพธุรกิจ

Now and Beyond

• สหรัษฎ์ พหลาย

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา

แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC)

บาทแผล การศึกษาโลกและไทย หลังโควิด-19

ช่วง 3 ปีที่ผ่านมาโลกของเราได้เกิด disruption อย่างต่อเนื่อง ทั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 วิกฤตการณ์ด้านอาหารและเชื้อเพลิงจากสงครามรัสเซียและยูเครน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใหญ่หลวงต่อการเรียนรู้และการศึกษาของเด็กหลายล้านคนทั่วโลก โดยเฉพาะเด็กในประเทศที่มีรายได้ต่ำ จนอาจเรียกได้ว่าเข้าขั้นวิกฤติ

ในช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 องค์การศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ชี้ว่า เด็กกว่า 250 ล้านคนทั่วโลกไม่มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนและราวครึ่งหนึ่งของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยขาดทักษะการอ่านจับใจความพื้นฐาน

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยที่มีรายได้ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่มีโอกาสกับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวถ่างขยายเพิ่มขึ้นไปอีก

โดยทำให้เด็กราว 24 ล้านคนมีความเสี่ยงที่จะหลุดออกนอกระบบการศึกษาไปตลอด นอกจากนี้ ธนาคารโลกยังชี้ว่า สัดส่วนของเด็กที่ไม่สามารถอ่านและเข้าใจเรื่องง่ายๆ เมื่อมีอายุ 10 ปี ในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 70

ในเดือน ก.ย. 2565 องค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมระดับสูงด้านการเปลี่ยนแปลงการศึกษา (Transforming Education Summit : TES) ขึ้นที่เมืองนิวยอร์ก สหรัฐฯ ซึ่งมีผู้แทนกว่า 100 ประเทศเข้าร่วม และได้ข้อสรุปว่า ผู้นำประเทศต่างๆ ตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ ด้วยการเพิ่มงบประมาณการลงทุนเพื่อการศึกษา

ในระดับประเทศ

กลุ่มประเทศรายได้ต่ำตระหนักถึงความจำเป็นในการเพิ่มงบประมาณการลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นอย่างดี โดยในปี 2565 ผู้นำประเทศในกลุ่ม Partner Countries of the Global Partnership for Education (GPE) 20 ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา ได้ออกแถลงการณ์ร่วมเรื่องการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยให้คำมั่นที่จะจัดสรรงบประมาณอย่างน้อยร้อยละ 20 ของงบประมาณภาครัฐทั้งหมดให้กับการศึกษา

นอกจากนี้ ผู้นำประเทศในกลุ่ม GPE ยังให้คำมั่นที่จะลงทุนเพื่อการศึกษาราว 200,000 ล้านดอลลาร์ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2564-2568) เพื่อส่งเสริมให้เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายในกลุ่ม GPE ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นว่ากำลังเกิดแรงกระเพื่อมในเรื่องดังกล่าว

ในการนี้ภารกิจที่จำเป็นเร่งด่วนที่สุดในระดับโลก คือการเพิ่มงบประมาณทางการศึกษาในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง เนื่องจากได้รับผลกระทบมากที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการดำเนินนโยบายคุมเข้มทางการเงิน (monetary tightening) ของประเทศเศรษฐกิจหลัก

สำหรับประเทศไทย ข้อมูลจากระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ชี้ว่าในช่วงที่ผ่านมา งบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการถูกลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ 2566 อยู่ที่ราว 311,519 ล้านบาท ซึ่งถูกลดลงราว 4,079 ล้านบาทจากก่อนหน้า ส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565 อยู่ที่ราว 315,598 ล้านบาท ถูกลดลงราว 21,223 ล้านบาทจากปีงบประมาณก่อนหน้า

การปรับลดงบประมาณด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องนี้ จึงอาจกลายเป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมให้เด็กไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในช่วงวิกฤตการณ์ทางการศึกษา

เด็กทุกคนล้วนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของมนุษยชาติ การลงทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเหล่านี้ คือการลงทุนในโอกาสที่จะเปลี่ยนโลกของเราให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง ถือเป็นความช่วยเหลือสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้สังคมของเด็กเหล่านั้น

หากเราเพิกเฉยและไม่ร่วมแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการศึกษาในครั้งนี้อีกก็ไม่สามารถคาดหวังให้คนรุ่นใหม่มาแก้ไขปัญหาที่เราไม่สามารถแก้ไขกันได้ในปัจจุบัน

แจกชาวบ้าน เครื่องวัดซีซีเอ็ม

**ผู้ว่าฯ ยืนยันว่าได้
เร่งเยียวยาพื้นที่
ช่วยสวนผลไม้**
ผู้ว่าฯ ปราชินบุรี ยืนยันคุมสาร
ซีซีเอ็ม-137 □ อ่านต่อหน้า 11

● ซีซีเอ็ม □ ต่อจากหน้า 1

จำกัดให้อยู่ในพื้นที่เฉพาะ ไม่กระจายออกนอกโรงหลอมเหล็ก ที่ถบฉิมบุรี ระดมตรวจคุณภาพอากาศ-ดิน-น้ำ แจกเครื่องวัดรังสีให้ชาวบ้าน แจกผลตรวจสร้งกาย 70 พนักงานโรงงาน ไม่พบสารปนเปื้อน ด้านชาวมาบตาพุด ระยองโล่ง บริษัทยกชนผงเหล็ก 12 ต้นไปแล้ว ขณะที่ศูนย์พิษรามาธิบดีฯ ซีซีเอ็มที่หายมีปริมาณ 505 ไมโครกรัม รุนแรงน้อยกว่าเคสเซอร์บอนิด 56.7 ล้านเท่า และฟลูออรีน 11 ล้านเท่า เป็นไอ-ฝุ่นฟุ้งไม่ถึงพันก.ม. ส่วนสารให้สีน้ำเงินหรือพลัสซีเอ็มบลู แมร์รักษาพิษซีซีเอ็มได้ แต่ไม่แนะนำให้อ้อมมาใช้ของ เหตุที่มีขายอยู่เป็นเกรดใช้เขียนภาพ

■ ผวจ. ยืนยันคุมซีซีเอ็มได้แล้ว

เมื่อวันที่ 22 มี.ค. ที่ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดนางแก้ว อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี นายธรรมรงค์ นครจินดา ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี ร่วมประชุมกับหัวหน้าส่วนราชการ นายกอบต.ก้านัน-ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้าน ทั้งนี้สืบเนื่องจากมีการตรวจพบสารกัมมันตรังสีซีซีเอ็ม-137 เมื่อต้นของวันที่ 19 มี.ค. ในโรงหลอมเหล็ก ต.หาดนางแก้ว

นายธรรมรงค์กล่าวว่า ขณะนี้ขอยืนยันว่า ซีซีเอ็ม-137 ที่ปนเปื้อนในฝุ่นโลหะถูกควบคุมและกำจัดอยู่ในพื้นที่เฉพาะ ไม่กระจายออกจากโรงงาน และตรวจหาสารปนเปื้อนในร่างกายของพนักงานทุกคนรวม 70 คน ไม่พบสารปนเปื้อนอยู่ ตามหลักวิชาการที่ใช้เครื่องมือตรวจสอบ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ สามารถควบคุมและกำจัดสารซีซีเอ็ม-137 อยู่ในเฉพาะพื้นที่ อย่างไรก็ตามจากการตรวจสอบยังไม่สามารถยืนยันได้ว่า ซีซีเอ็ม-137 ที่พบในโรงหลอมเหล็กนี้จะเป็นชนิดเดียวกับที่สูญหายจากบริษัทในนิคม 304 หรือไม่ ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องก็ติดตามและประเมินผลวันต่อวัน ซึ่งวันนี้ระดมเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพอากาศ ดิน และน้ำ และมอบเครื่องตรวจวัดระดับรังสีให้กับผู้นำหมู่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้เขตโรงงานหลอมเหล็ก

ด้านนายศักดิ์กวัน อร่ามรุฒ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กล่าวยืนยันว่า ทางสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติอยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา มั่นใจยังไม่พบสารปนเปื้อนแต่อย่างใด เพื่อความมั่นใจแก่พี่น้องประชาชนในพื้นที่ จึงได้มอบเครื่องตรวจวัดระดับรังสีติดตัวไว้ หากมีรังสีเครื่องตรวจวัดจะปรากฏให้เห็นให้แจ้งเจ้าหน้าที่ทันที ในส่วนรถบรรทุกที่วิ่งเข้าออกในโรงหลอมเหล็กนั้นอยู่ชั้นนอกไม่ได้เข้าไปในพื้นที่ปิด ซึ่งทางผู้ประกอบการได้ตรวจเข้มภายในโรงงานควบคู่ไปด้วย ขณะที่ผู้ประกอบการขอซื้อเก็บเศษโลหะมือสองซึ่งมีความต้องการในท้องตลาดสูงมาก จึงขอประกอบการควบคู่ไปด้วย ด้านลุงสมเดช เข้มสะอาด ชาวบ้านหมู่ที่ 6 ที่อยู่ใกล้โรงหลอมเหล็ก ได้ปลุกมะม่วง

ปลูกผลไม้วรรวม เกรงว่าจะได้รับผลกระทบจากสารปนเปื้อน ทางเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่และซื้อผลไม้ออกจากสวนของลุงอีกด้วย

■ สสจ. เยี่ยมชุมชนรอบรง.

ขณะที่นพ.สุรินทร์ สืบซึ้ง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี ได้นำทีมลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณโดยรอบโรงงาน และได้สื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนว่า ขณะนี้ไม่พบซีซีเอ็ม-137 รั่วไหลออกสู่ชุมชนโดยรอบ ทำให้ชุมชนรับรู้และคลายความวิตกกังวล ทั้งนี้ สสจ.ปราจีนบุรี ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (ทีม MCATT) จาก ร.พ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร ร.พ.กบินทร์บุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ กบินทร์บุรี รพ.สต.หาดนางแก้ว รพ.สต.ลาดตะเคียน อ.สม. และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ลงพื้นที่ประเมินสุขภาพจิตประชาชน หมู่ 6 และหมู่ 8 ต.หาดนางแก้ว และต.ลาดตะเคียน อ.กบินทร์บุรี ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งสื่อสารสร้างการรับรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมถึงจัดทีมเฝ้าระวังเชิงรับในโรงพยาบาล/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง เพื่อคัดกรอง และประเมินผู้ที่มีอาการผิดปกติในชุมชน

■ ระยองโล่งย้ายผงเหล็กพ้นรง.

ที่จ.ระยอง บริษัทบริษัท อี อาร์ พี ได้เริ่มขนผงเหล็ก จำนวน 12.4 ตัน บรรจุอยู่ถุงบิ๊กแบ็ก จำนวน 16 ถุง ขึ้นรถบรรทุก 6 ล้อ ย้ายออกไปจากพื้นที่บริษัทที่ตั้งใกล้กับชุมชนบ้านหนองแฟบ ต.มาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง ตามที่ชาวชุมชนต้องการ ให้โดยมีรถของ เจ้าหน้าที่ตำรวจนำไปส่งคืนบริษัทต้นทาง เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป โดยมีนายวิเชียร ทองด้วง อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ควบคุมการขนย้าย กระบวนการขนออกไป โดยติดตั้งระบบจีพีเอสเพื่อควบคุมรถ โดยปิดมิดชิด ป้องกันผงเหล็กฟุ้งกระจายด้วย

ที่สุโขทัย ส.นพ.วินัย วนานุกูล หัวหน้าศูนย์พิษวิทยาและหัวหน้าภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ร.พ.รามาธิบดี พร้อมด้วย รศ.พญ.สาทรียา ตระกูลศรีชัย ศูนย์พิษวิทยาและภาควิชาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน คณะแพทยศาสตร์ ร.พ.รามาธิบดี และ

ศส.ดร.กฤษณ์ภูษิต เชื้อมสามัคคี ภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ ร.พ.รามธิบดี ร่วมกันแถลงข่าวซีเซียมกับชาวด่านพิช พรึสเซียนบลู

■ ซีเรียมแรงน้อยกว่าเซอร์โคเนียม

ศส.ดร.กฤษณ์ภูษิตกล่าวว่า ตามปกติซีเซียม-137 มีการใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้ในร.พ. โดยในโรงงานอุตสาหกรรมนำมาใช้วัดระดับซีเมนต์ วัดระดับสิ่งต่างๆ หรือการวัดความหนาของกระดาษหรือเหล็ก ซึ่งกรณีซีเซียมที่หายไปจากแหล่งของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ความแรงรังสีอยู่ที่ 41.4 mCi จากเดิม 80 mCi เนื่องจากเวลาผ่านไปเกือบ 30 ปี ก็ลดลงครึ่งหนึ่งตามค่าครึ่งชีวิต หากแปลงเป็นค่าน้ำหนักอยู่ที่ 0.000505 กรัม หรือ 505 ไมโครกรัม หากเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เคยเกิด เช่น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เซอร์โคเนียม วันที่ 26 เม.ย.2529 ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม 27 กิโลกรัม ที่ต่างกัน 56.7 ล้านเท่า ส่วนกรณีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะ วันที่ 11 มี.ค. 2554 ก็ต่างกัน 11 ล้านเท่า ส่วนกรณีเทียบกับเหตุการณ์โคบอลต์ 60 ที่สมุทรปราการ ปี 2543 ความแรงรังสีที่เกิดจากการผ่าตัววัสดุท่อหุ้มข้างนอก ก็รุนแรงกว่าครั้งนี้ 1 พันเท่า โดยในแง่ของตัวพลังงานโคบอลต์ 60 รักษาแม่รังสีมีพลังมากกว่าซีเซียมประมาณ 2 เท่า ทำให้เหตุการณ์ครั้งนั้นมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต

สำหรับซีเซียม-137 มีจุดเดือดต่ำกว่าเหล็กคือจุดเดือด 671 องศาเซลเซียส เมื่อเกิดการหลอมซีเซียมจึงระเหยเป็นไอ ไม่อยู่ในแผ่นเหล็กที่หลอมออกมา แต่ซีเซียมจะระเหยเป็นไอและฝุ่นในห้องหลอม

■ แนะนำประชาชนแจ้งเบาะแส

ส่วนที่ถามว่าซีเซียม-137 ที่ถูกหลอม เป็นตัวที่หายไปหรือไม่ ศส.ดร.กฤษณ์ภูษิตกล่าวว่า อาจต้องใช้ระยะเวลาและวิธีการเฉพาะพิสูจน์ต้องใช้ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์และทางเคมี มี 2 วิธีใหญ่ๆ พิสูจน์ คือ 1.การรวบรวมฝุ่นที่เกิดขึ้น วัดปริมาณรังสีในฝุ่น แล้วทำการคาดการณ์ปริมาณรังสีเริ่มต้นได้ ซึ่งตอนนี้กำลังรวบรวมฝุ่นกลับมา และ 2.จากการสอบถามนักเคมีจะใช้วิธีการหาปริมาณตัวซีเซียม-137 ที่ออกมาจากตัวสารกัมมันตรังสีฝุ่นที่โรงงานหลอม เปรียบเทียบกับซีเซียมที่เป็นสารคงตัวในธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม

ระหว่างรอกกระบวนการพิสูจน์ ขอแนะนำให้ประชาชนในพื้นที่หรือจังหวัดข้างเคียงเฝ้าสังเกต หากพบวัสดุต้องสงสัย ให้แจ้งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ สายด่วน 1296 และปิดกั้นบริเวณที่เจอ

ด้านรศ.พญ.สาทรียา กล่าวว่า ซีเซียม-137 เป็นสารกัมมันตรังสี มีค่าครึ่งชีวิต 30 ปี สลายตัวจะปล่อยรังสีเบตาและแกมมา เมื่อรับเข้าไปจะส่งผลกระทบต่อร่างกาย แต่ผลขึ้นอยู่กับปริมาณหรือขนาดที่รับ ระยะเวลา หรือบริเวณของร่างกาย มีทั้งผลระยะสั้นและระยะยาว โดยระยะสั้นมีผลเฉพาะที่ เช่น ผิวหนังมีผื่นแดง คันบวม คุ่มน้ำหรือแผลขึ้นได้ อาจมีผมหรือขนร่วงได้ ส่งผลกระทบต่อระบบต่างๆ ในร่างกายโดยจับปด้น คือ กลุ่มอาการที่เกิดจากการรับปริมาณรังสีสูงจับปด้น จะเกิดอาการหลายระบบ มีอาการนำ เช่น คลื่นไส้อาเจียน ถ่ายเหลว จากนั้นอาการจะหายไปชั่วคราว 1-3 สัปดาห์ จากนั้นจะมีอาการระบบต่างๆ 3 ระบบ คือ ระบบโลหิต มีผลไขกระดูกทำให้เม็ดเลือดขาว เม็ดเลือดแดงต่ำลง ระบบทางเดินอาหาร คลื่นไส้อาเจียน และระบบประสาท ชิม ชัก สับสน ขึ้นกับความรุนแรงที่ได้รับ ส่วนผลระยะยาว คือ มีโอกาสเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดมะเร็งได้ สำหรับการเฝ้าระวังรอบโรงงาน เชื่อว่า ร.พ.บริเวณดังกล่าวและกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) มีมาตรการตรวจ และแนวทางปฏิบัติอยู่แล้ว ประชาชนไม่ต้องเป็นห่วง

■ เตือนห้ามซื้อสารรักษาเอง

รศ.พญ.สาทรียา กล่าวว่า ส่วนที่มีการกล่าวถึงลวจัย “พรึสเซียนบลู” ในการแก้พิษซีเซียมนั้น พรึสเซียนบลูเป็นสารให้สีน้ำเงินใช้ในการเขียนภาพ ถูกนำมาใช้เป็นชาวด่านพิชสำหรับภาวะพิษที่เกิดจากซีเซียม ข้อบ่งชี้หลักของพรึสเซียนบลู คือ คนไข้ปนเปื้อนซีเซียม-137 เฉพาะที่อยู่ในร่างกายคนไข้เท่านั้น เช่น จากการกินเข้าไปหรือสูดเอาไอเข้าไป โดยพรึสเซียนบลูจะช่วยลดการดูดซึมซีเซียมจากทางเดินอาหาร ลดการดูดซึมเข้าร่างกาย แต่ก็มีผลข้างเคียง ทำให้ท้องผูก ระดับโพแทสเซียมในเลือดต่ำ เยื่อหู อูจจาระหรือป็นอาจเปลี่ยนสีไปได้ ถ้าหยุดใช้ผลข้างเคียงก็น่าจะหายไป แต่การจะใช้พรึสเซียนบลูจะต้องมีระดับรังสีที่มาก จึงต้องตรวจวัดปริมาณรังสีในร่างกายว่ามีขนาดเท่าไร ถ้า

ต้องใช้ผู้ป่วยจะต้องมีปริมาณสูง มีขนาดยาให้ก่อน ซึ่งการกินจำนวนวันขึ้นกับปริมาณรังสีในร่างกาย อาจจะไม่ใช้แค่ 5-7 วัน ขึ้นกับผู้ป่วยในแต่ละคน ส่วนคนที่กลัวว่าจะรับซีเซียมแล้วจะเอามกินป้องกันก็ไม่แนะนำเช่นกัน สำหรับพรึสเซียนบลูที่ใช้ในการรักษาจะเป็นเกรดที่ใช้ผลิตเป็นยาใช้ในมนุษย์ ไม่มีการปนเปื้อน แต่ที่ซีเซียมสีจะเป็นคนละเกรด อาจมีการปนเปื้อน และพรึสเซียนบลูต้องใช้ภายใต้การรักษาของแพทย์เป็นหลัก

ขณะที่ ศ.นพ.วินัยกล่าวว่า พรึสเซียนบลูเป็นชาวด่านพิชโลหะหนักบางตัวด้วย ซึ่ง 20 กว่าปีที่ผ่านมา ศูนย์พิษวิทยามีสต็อกไว้บ้าง แต่ไม่เคยได้ใช้ทั้งหมดเลยไป

“ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มียาพรึสเซียนบลูที่ใช้ แต่ทาง อย.ได้เริ่มพยายามจัดซื้อเข้ามาแล้วเพื่อให้มีอยู่ เป็นการเตรียมพร้อม ซึ่งจากสถานการณ์ตอนนี้ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้ ส่วนการจัดหาชาวด่านพิชที่ใช้น้อย ตามปกติเรามีกระบวนการร่วม อก. สปสช. สำรองชาวด่านพิช ส่วนการใช้พรึสเซียนบลูรักษาใช้ได้ในทุกสิทธิการรักษา ขออย่าไม่แนะนำให้ซื้อพรึสเซียนบลูมาใช้เอง เพราะแม้จะเป็นพรึสเซียนบลูเหมือนกัน แต่ละเกรด ความบริสุทธิ์ของเนื้อยามากน้อยต่างกัน เอาไว้เป็นสติไม่ต้องบริสุทธ์มาก แต่ที่ใช่เป็นยาต้องมีการพิสูจน์ตรวจสอบว่ามีปริมาณที่ถูกต้องในแต่ละเม็ด ไม่มีสารปนเปื้อนอื่นที่อันตราย” ศ.นพ.วินัยกล่าว

■ ยันไม่กระจายเป็นพันกม.

เมื่อถามว่าต้องตรวจซ้ำในคนและสิ่งแวดล้อมนานแค่ไหนจึงมั่นใจว่าปลอดภัย ศส.ดร.กฤษณ์ภูษิตกล่าวว่า จะตรวจติดตามในพื้นที่ที่ก่อระยะ อย่างน้อยอาจต้องเป็นปี เพราะซีเซียม-137 ค่าครึ่งชีวิต 30 ปี จะมีวิธีการตรวจที่มีความละเอียดมากขึ้น เช่น ในแหล่งน้ำแทนที่เอาน้ำมาตรวจ ก็มีวิธีการตรวจที่คาดการณ์ปริมาณรังสีมากขึ้น เช่น ตะกอนใต้แหล่งน้ำหรือชั้นดินที่อยู่ลึกลงไป เพื่อทราบปริมาณรังสี

ส่วนกรณีมีข้อมูลว่าฝุ่นซีเซียมแพร่กระจายกว่า 1 พันกิโลเมตร ศ.นพ.วินัยกล่าวว่า ไม่จริง เพราะปริมาณซีเซียมในครั้งนี้น้อยมาก ประมาณ 505 ไมโครกรัม จะถูกเจือจางในธรรมชาติ เวลาลมพัด ฝุ่นโลหะหนักมากกว่าฝุ่นทั่วไป หรือ PM 2.5 จึงปลิวไม่

ไกล แต่กรณีฟูกูชิมะลงไปใต้น้ำทะเล และกรณีเชอร์โนบีลปริมาณมหาศาลมากถึง 27 กิโลกรัมและเกิดการระเบิด การฟุ้งกระจายจึงมากกว่าในไทย

ผู้สื่อข่าวถามถึงกรณีผู้คนไม่กล้ากินผักผลไม้จากพื้นที่นี้เพราะปนเปื้อน ผศ.ดร.กฤตภูมิกล่าวว่า ในผลไม้ ในนมที่ดื่ม ข้าวที่เรารับประทาน มีสารกัมมันตรังสีในธรรมชาติอยู่แล้ว ปริมาณรังสีพื้นหลังที่เราปฏิบัติตามธรรมชาติ ทั้งนี้ กระบวนการพวกนี้ต้องใช้เวลา รังสีสูดิน น้ำ ไปสู่ผลไม้ หากปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมตัวเลขปัจจุบัน ปริมาณที่เกิดเหตุในครั้งนี้อยู่ที่ 41.4 mCi ไม่มีโอกาสทำให้ผลไม้ในพื้นที่ เช่น ทุเรียนปนเปื้อนของสารกัมมันตรังสีตัวนี้ มันใจได้ รับประทานอาหารจากพื้นที่ได้

■ ภูมิภาครัฐตั้งศูนย์แจก

ด้านรศ.ดร.พีระศักดิ์ ภาประเสริฐ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) กล่าวถึงการเคลื่อนย้ายฝุ่นแดงที่มีซีซีเอ็ม-137 ปนเปื้อน หลังถูกหลอมจากโรงงาน จ.ระยอง กลับไปยังโรงหลอม จ.ปราจีนบุรี ว่า กระบวนการขนย้ายข้ามจังหวัด ซึ่งมีความเสี่ยงที่นำกังวล และมีความจำเป็นต้องมีแผนการทำงานที่รัดกุม และประกาศให้ประชาชนได้รับรู้ ขณะที่ภาครัฐควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือ มีข้อมูลสนับสนุนทางวิชาการ ตรวจสอบย้อนกลับได้ และสื่อสารผ่านศูนย์ปฏิบัติการฯ เฉพาะกิจ ที่จัดตั้งโดยรัฐบาล โดยนำเสนอข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อป้องกันความสับสน และสร้างความเชื่อมั่นภาคประชาชน

ดร.รุจิภาส บวรทวีปัญญา อาจารย์ประจำสาขาวิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มธ. กล่าวว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นกรณีสุคติชัย แต่ยังคง

ต้องอาศัยกระบวนการจับเก็บหรือกำจัดอย่างปลอดภัย และยังคงมีความจำเป็นต้องการจัดโซนนิ่งแยกพื้นที่ปลอดภัย และพื้นที่เป็น 3 ระยะ คือ สีแดง คือ ระยะอันตราย สีเหลือง คือ ระยะปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ และสีเขียว คือ ระยะปลอดภัย

ขณะที่ ดร.ณัฐฐา แสงนรินทร์ เหมจินดา อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มธ. กล่าวว่า แม้สารซีซีเอ็ม-137 จะถูกเผาและแปรสภาพเป็นผงฝุ่นสีแดงแล้ว ยังคงมีคุณสมบัติไม่ต่างจากลักษณะแห่งรังสีได้ ซึ่งความน่ากังวลของเหตุการณ์คือ ฝุ่นสีแดงที่เกิดขึ้นหลังการหลอมถูกพบบรรจุในถุงบิ๊กแบ็กเพียง 90% และอีก 10% ที่ยังตรวจสอบไม่ได้ และยังคงคุณสมบัติเดิม ดังนั้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและตระหนักรู้แก่ภาคประชาชน ภาครัฐจึงควรออกมาให้ความรู้และสร้างฐานข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จำเป็น

■ สั่งบูรณาการช่วยชาวบ้าน

ด้านนายอนุชา บูรพชัยศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ปฏิบัติหน้าที่โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และรมว.กลาโหม ติดตามเหตุการณ์ กรณีการปนเปื้อนวัสดุกัมมันตรังสีซีซีเอ็ม-137 ในโรงงานหลอมโลหะ จ.ปราจีนบุรี อย่างต่อเนื่อง และได้สั่งการกำชับแนวทางการบูรณาการการทำงาน ป้องกันผลกระทบวางแนวทางแก้ไขระยะยาวเพื่อปกป้องประชาชน รวมทั้ง สั่งการให้ ผบ.ตร. ส่งชุดเฉพาะกิจลงพื้นที่ไปตรวจสอบหาข้อเท็จจริง ซีซีเอ็ม-137 หายออกจากโรงงานได้อย่างไร เพื่อหาตัวคนผิดมาลงโทษตามกฎหมายให้ได้